

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 217.

V Ljubljani, v soboto 20. septembra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski.

(III. seja, 19. sept. 1884.)

(Konec.)

Gosp. Klun dalje obširneje poroča o izdaji slovenskih šolskih knjig. Povdarja potrebo, da naj se tudi grški jezik podučuje slovensko na naših gimnazijah in omenja vspehov, ki jih ima slovenski poduk v latinskem jeziku. Število slovenskih učencev je čedalje večje, in ima letos naša gimnazija okoli 800 dijakov, v prvi šoli njih 190, in med njimi samo 35 v nemškem razredu. Pokazala se bo toraj nujna potreba skoraj napraviti v Ljubljani drugo gimnazijo, ker je preobilno število učencev na eni gimnaziji nadzorstvu in napredku na kvar. Dalje omenja, da je pošla Žepičeva knjiga „Latinsko-slovenske vaje“ izdana od deželnega odbora in bo treba skrbeti za novo izdajo te ali pa druge njej primerne knjige. Konečno stavi sledeče predloge:

1. Deželnemu odboru se naroča, naj po vsi svoji moči pri višji šolski oblasti dela na to, da bi se na naših gimnazijah po slovenskih paralelkah tudi grški jezik podučeval v slovenskem jeziku.

2. Za izdajo grške gramatike in grško-slovenskih pa latinsko-slovenskih vaj se deželnemu odboru dovoljuje kredit 1000 gold., ako bi se pokazala potreba in bi ne bilo mogoče dobiti založnika, ki bi hotel na svoje lastne stroške prevzeti izdajo omenjenih knjig.

3. Izplačitev knjigotržcu Kleinmayerju in Bambergu lani dovoljene podpore 500 gold. se vzame na znanje.

Dežman ugovarja, da drugi predlog zadeva denarno stran, in predlaga, naj jo zaradi tega še pretresa finančni odsek. Toda pri glasovanju ta predlog pade in se sprejmó nasveti g. poročevalca Kluna.

Gosp. Robič zatem poroča o §§ 10 in 11 letnega poročila, ki se vzameta na znanje. Gledé okrajnih blagajnic se sklone deželnemu odboru naročiti, da naj pri visoki vladi zadobi dovoljenje za obstanek okrajnih blagajnic za l. 1885.

Alojziji Dernovšek se odpišejo blaznični stroški 622 gold. 28 kr. za Štefana Dernovška. Prošnja Alojzije Malenšek, učiteljske vdove, za miloščino se pa odbije; ravno tako prošnja rudarskih akademikov v Ljubnem za podporo, in prošnja dr. Gestrina za Marijo Tekavčič, na katero naj se deželni odbor še le ozira, ako z ubožnim listom spriča svojo potrebo in ubožstvo. Podpornemu društvu dijakov v Novem mestu se dovoli 200 gold., društvu za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunajski univerzi pa 50 gold. poleg statutarnega doneska.

Gosp. Šuklje poroča o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za l. 1883, ki je imel vseh dohodkov 221.929 gold. 66 kr., stroškov pa 219.558 gold. 99 kr., toraj ostanka 2370 gold. 67 kr. Skupnega premoženja je 112.158 gold. 72 kr., v primeri s prejšnjim letom 8567 gold. 59 1/2 kr. manj.

Poslanec Kersnik je pri tej priliki k točki „A. Pravi dohodki“ omenil, kako krivično so se v zadnjem letu iztrjevale one izza leta 1873—1875 zastale šolnine, ktere se po davkarskih uradih niso repartirale na direktni davek šolskih občin, ki niso kongruentne s katastralnimi občinami, nego kar na direktni davek onih katastralnih občin, po katerih so se dotične šole imenovali. Govornik želi pojasniti, kdo je izumil to drastično sredstvo pobirati zaostaline, katero je vsekako — če tudi koristno in vspešno, — vendar-le krivično. Nemogoče je, da bi se posamezni davkoplačevalec, kateri vendar ne pogleda vselej, kako se mu je zaračunal vplačani znesek — pritoževal — toraj je treba, da oblasti gledajo, da se ne ukrene kaj krivičnega.

Poslanec dr. Vošnjak zagovarja stališče deželnega odbora, ter pravi, da je odbor izdal ukaz, pobirati zaostaline samo od šolskih občin. Odgovornosti za to, kako se je ukaz izpeljal, on nima. Vendar pa se mu ne zdi umestno, da bi se taka plačila sedaj povračevala, ker se plačniki o pravem času pritožili niso.

Poročevalec Šuklje omenja, da kakor je on tolmačil Kersnikov govor, isti ni zahteval povračila,

nego samo razjasnila, ter nameraval doseči, da se v prihodnjem krivično repartiranje takih zaostankov opusti. In zato mora tudi on kot poročevalec glasovati.

Na to se prejme predlog finančnega odseka, ter odobri računski sklep normalnega šolskega zaklada.

Dr. Poklukar zatem poroča o računskem sklepu ustanovnih zakladov za l. 1883. Skupnih dohodkov je imel:

1. Dijaški 36.584 gold., 2. dekliški vstanovni zaklad 4412 gold. 37 kr., 3. Savravov vstanovni zaklad 476 gold. 10 kr., 4. Glavarjev zaklad 22.304 gold. 58 kr., 5. sirotinski vstanovni zaklad 30.081 gold. 1 kr., 6. učiteljski vstanovni zaklad 2374 gld. 63 kr., 7. ilirski vstanovni zaklad 1301 gld. 25 1/2 kr., 8. cesarice Elizabete invalidni zaklad 1473 gold. 6 1/2 kr., 9. Postojnsko-jamski invalidni zaklad 57 gold. 70 kr., 10. Trevizinijska vstanova 100 gold. 67 1/2 kr., 11. Metelkova invalidna vstanova 57 gld. 8 kr., 12. invalidni zaklad Ljubljanskih gospá št. I. 109 gold. 5 kr., 13. invalidni zaklad Ljubljanskih gospá št. II. 752 gold. 57 kr., 14. muzejni zaklad 52.118 gold. 57 1/2 kr., 15. Kalistrovi vstanovni zakladi 43.144 gold. 13 kr., 16. Holdheimova vstanova za gluhoneme 2319 gold. 46 kr., 17. Wolfova vstanova za gluhoneme 6358 gold. 27 kr., 18. Dr. Lovro Tomana vstanova 336 gld. 20 kr., 19. Hans Engelsehauserjeva vstanova 1202 gold. 39 kr., 20. Flödnigova vstanovni zaklad za slepe 6506 gold. 71 1/2 kr. Računi se potrdijo, ravno tako računski sklep deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu, ki je imela dohodkov 7420 gold. 39 kr., stroškov pa 8874 gold. 9 kr.; ker se je pa pomnožila zaloga vina za 1711 gold. 79 kr., je dežela prav za prav za vso šolo z vstanovami in učiteljskim kurzom vred plačala le 180 gold. 70 kr.

Poročilo deželnega odbora o § 7 št. 5 do 14 letnega poročila gledé prisilne delavnice se vzame na znanje, potem pa se potrdi predlog finančnega odseka zaradi povečanja nekterih plač v prisilni delavnici in sicer mežnarja od 19 na 36 gld. na leto,

3.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Nekega dne, ko je spet gobé iskal, zagleda na drevesu kunico. „To moram imeti“, si misli, pleza na drevo in ga strese, in kunica pade tako srečno ali nesrečno, da se vdari z glavo ob kamen ter mrtva obleži. Tega je bil Gašpar silno vesel, ter gre ž njo naravnost h krznarju, ki mu za-njo dá osemnajst krajcarjev. Čez nekoliko časa pa presodi, da ga je krznar vkanil in mu premalo denarja dal, gre toraj spet h krznarju, da bi iztirjal, kar mu gré. Tu pa je slabo naletel, kajti kunica se je od omedlevice zdramila in skoz zaprto okno ušla, ker drugod ni mogla. Ko Gašpar pride, bil je še krznar silno jezen zaradi kunice in Gašpar, se vé, da ni dobil nič denarja, ampak kmalo bi bil dobil za pobiljšek nekaj batin; zato pa poznej ni več lovil kunic.

Poleti je šel enkrat mimo češnje, na kateri so bile kaj lepe zrele češnje. Spleza na češnjo in jih zoblje. Ravno ko si misli: „Gašpar, zdaj pa imaš zadosti“, prileti nad-nj gospodinja in se krega in

dere, kakor sam hudi duh. Že iz tega lahko vgameš, da je bila stara baba, katerih od nekđaj Gašpar ni mogel trpeti. Komaj Gašpar to razdraženo živalec zagleda in zasliši, zgubi samega strahu ravnotežje ter pade z vrhunca drevesa, dobro da ga je med padanjem vejevje nekaj zadrževalo, da ni prehudo na tla pal. Starka pa se je tega menda še bolj vstrašila, kakor Gašpar; kajti ko vstane, vidi, da je ona pozabivši vso jezo klečala in molila, naj Bog tega malopridneža nesreče obvarje. Tiho sta drug drugega pogledala ter šla vsak po svojem potu. Gašparja in njegove posnemalce za to delo sicer ne moremo hvaliti, ker je zoper neko sedmo postavbo; a ženica je imela boljše srce, kakor jezik.

Ker je v Konjicah bil pravi odlikovani izgledni učitelj, hotli so Konjičani imeti tudi izgledno šolo. Postavili so toraj 1817. leta lepo šolsko poslopje. Za šolo pa je bilo treba tudi otrok, in te so tako-le nalovili: Kakor je nekđaj Herodež dal vse otroke, ki še niso bili nad dve leti stari, v Betlehemu in v okolici poloviti in umoriti, tako so beriči vsled višjega pooblastila in povelja vse otroke v Konjicah in Konjiški okolici polovili in v Konjiško izgledno šolo odgnali. To je bilo tedaj že takrat ravno tako kakor dandanes.

Med nevednimi osli, tak naslov so namreč morali

mnogokrat slišati, ki so se v Konjiško odgojišče gonili, da bi enkrat bili državi stebri, bil je se vé, da tudi naš Gašpar, ali njemu je ta — drugim tako neprijeten pot — bil čisto po volji. To bote takoj umeli, če vam povem vzrok. Konjičani so namreč bili tudi veseli svoje šole ter so stoječ pred svojimi hišami z veseljem gledali, kako ubogi beriči tirajo od vseh strani cele trume fantov in deklic iz bližnjih vasi. Če tudi jih je bila večina bosa in umazana, jim vendar tega niso zamerili; saj bo izgledna šola ravno iz teh divjakov naredila olikane otroke, so si mislili. Ne gledé na to, so toraj prvi dan pripravili vsem otrokom veliko obedo, kar je bilo, se vé da, vsem ljubše, kakor šola.

Gašpar in ž njim še sedem fantov in eno dekle so bili pogosteni v farovži. Gospod župnik so bili z otroci jako prijazni in so jim pravili, naj le marljivo v šolo hodijo, ker to bo za-nje jako koristno. Lepo pokrita miza in prijetno dišeča jedila pa so jim še bolj dopadla, kakor župnikove besede in opominjanja, naj bi pridno v šolo hodili. Vsi se hitro okoli mize vsedejo in radovedno ogledujejo beli prt, še bolj pa kuharico, ki je prišla z veliko skledo skozi vrata. In zdaj so začeli vsi svoje delo, da je bilo veselje gledati. Čeravno je vsak bil nekoliko neroden, bil jih je Gašpar vendar vse prekosil. Vsekoval se je v

učitelja od 21 na 27 gld. 50 kr. na mesec, in brivca od 75 na 100 gold. na leto. Ravno tako se potrudi proračun prisilne delavnice za l. 1885, zaklada bo 56.236 gld., stroškov pa 63.298 gold. 74 kr., toraj bo primanjkovalo 7062 gold. 74 kr., ki jih bo moral plačati deželni zaklad.

Gosp. Svetec poroča o § 5 deželno-odborovaga poročila gledé občinskih zadev, ki se vzame na znanje, potem se pa dovolijo razne občinske priklade za l. 1884, in sicer:

1. Občini Dolenja Podgora okraja Črnomeljskega razun že od deželnega odbora z ukazom dne 12. marcija 1884, št. 272, za popravo stolpa v Starem trgu dovoljene 30% in za občinske in šolske potrebščine dovoljene 20% priklade, za popravo stolpa v Starem trgu še 16% in za občinske in šolske potrebščine še 25%, toraj skupaj 91% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom;

2. občini Stari trg okraja Črnomeljskega v ta namen, da se pokrijejo stroški za popravo stolpa farne cerkve v Starem trgu razun od deželnega odbora za ta namen za leto 1884 dovoljene 30% priklade še 16% priklada in dalje, da se pokrijejo občinske in šolske potrebščine razun že od deželnega odbora dovoljene 20% priklade še 10%, toraj skupaj 76% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom;

3. občini Radence okraja Črnomeljskega razun že od deželnega odbora za popravo stolpa farne cerkve v Starem trgu dovoljene 30% priklade še 16% na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom, dalje se dovoli za leto 1884 razun že od deželnega odbora za občinske in šolske potrebščine dovoljene 20% priklade, 8% za Radence in 5% za Sodevce, toraj vse skupaj za Radence 74% in za Sodevce 71% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom;

4. občini Dobljče okraja Črnomeljskega razun že od deželnega odbora dovoljene 33% priklade za ustanovo zaklada za zidanje ljudske šole in 17% za občinske potrebščine, še 20% za občinske potrebščine, toraj skupaj 70% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom;

5. občini Vinica okraja Črnomeljskega v ta namen, da se deloma pokrijejo stroški za popravo stolpa farne cerkve v Preloki, razun od deželnega odbora za ta namen za leto 1884 že za davčni občini Preloka in Žunice dovoljene 35% priklade in razun za politično občino Vinica za občinske in šolske potrebščine dovoljene 15% priklade, še pobiranje 65%, toraj skupaj 115% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom v davčnih občinah Preloka in Žunice;

6. občini Semič razun že od deželnega odbora z ukazom 16. marcija 1884, št. 2170, za šolo v Štrekljencu dovoljene 50% priklade, še 6% za šolske in 6% za občinske potrebščine, tedaj skupaj 62% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom davčne občine Štrekljavec in vasi Goliše in Podreber v davčni občini Semič;

7. občini Petrova vas okraja Črnomeljskega dovoli se za leto 1884 razun od deželnega odbora

rokav, čeravno mu je deklica zraven šepetala, da je to grdo. Potem je bel prt tako naglo in močno k sebi potegnil, da je vsem s krožnikov župo razlil, s svojega krožnika pa je juho, ko je bil kosce iz nje polovil, kar izpil. Ker je vedno sem ter tje vrtil, vrgel je svojo žlico in vilice na tla, prevrgel je solnjak itd., svoj kruh je pojedel, ko bi trenil; tudi svojega soseda kruhek pojé v srečni zmoti, da je vse zanj, kar doseže. Kaj pak, da Gašpar ni bil sam tak; sem ter tje ga je kateri posnemal.

Gospod župnik se nad tem niso nič jezili, ampak tiho so se smejali in si mislili: Bode že drugače, ko bodo en čas v izgledno šolo hodili. Med tem prinese kuharica krožnik mesa tako tolstega, da so ga otroci že kar z očmi požirali. Komaj je Gašpar svoj kos na krožniku imel, popade ga z obema rokama in ga češe z zobmi, dokler ga je kaj bilo, potem pa položi mastni roki na beli prt, da se je vseh deset prstov na njem poznalo.

Dekle poleg njega se nad njim jezi, rekoč: „Ti pač nič „manire“ ne veš.“

Gašpar pa se nevoljen odreže ter nekaj od pihanja govori (ki pa ne smem povedati) in pristavi: „Kaj tebi mar, če meni jed diši.“

(Dalje prih)

z ukazom dne 21. novembra 1883, št. 5921, za zidanje šole dovoljene 40% priklade, za šolske in občinske potrebščine še 24%, tedaj skupaj 64% priklado, na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom davčne občine Petrova vas;

8. občini Bloke razun od deželnega odbora z ukazom dne 4. marca 1883, št. 6407, za popravo cerkve Sv. Trojice dovoljene 41% in z ukazom dne 5. januarja 1884, št. 8120 de 1883, za občinske potrebščine dovoljene 9% priklade, za občinske potrebščine še 6%, tedaj vkup 56% priklada na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom v vseh davčnih občinah farne občine Sv. Trojica;

9. občini Kostel za župnijsko občino Fara v ta namen, da se deloma pokrijejo stroški za stavbo farovža pri Fari, razun že za občinske potrebščine celi Kostelski občini predpisane 8% priklade, še pobiranje 50%, tedaj skupaj 58% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom;

10. mestni občini Novo Mesto (Rudolfovo) od l. 1885 do vštetelega 1887. leta pobiranje 4% naklade na najemščino od stanovališč s to izjemo, da se ta naklad od letnih hišnih najemščin po 24 gld., od najemščin za stanovališče c. kr. vojaških uradov in c. kr. častnikov ne pobera, od drugih hišnih najemščin pa od vseh od vsacega golarja po 4 kr.

G. Faber poroča o premembi § 33. uradne inštrukcije za deželno blagajnico, ki se bode odslej glasil:

„Po varnem zaklepu blagajničnih prostorov prevzame durne ključke kontrolor, pri katerem jih zaradi snaženja in oziroma kurjave blagajničnih prostorov jedno uro pred pričetkom uradnih ur prevzame uradni sluga.“

Na vrsto je prišlo sedaj poročilo upravnega odseka o prošnji učiteljev Litijskega okraja zavoljo premembe nekterih določil v postavah za ljudske šole, in občine Šmartinske poleg Litije za poldnevni poduk na šoli v Šmartnem in za omejitev učenja nemškega jezika.

Dr. Poklukar v imenu odsekov predlaga, naj se za pretres teh reči in morda še drugih šolskih zadev voli poseben šolski odsek 7 udov. Ta predlog obvelja in se na koncu današnje seje v ta odsek izvolijo: Svetec (načelnik), Klun, Vošnjak, Šuklje, Schneid, Dežman, Taufferer (namestnik).

Prošnja občine Šent Jošt gledé podpore za popravo občinskih potov se zavrže in ob dveh popoldne seja sklene. Prihodnja seja bo v torek 23. t. m. ob desetih dopoldne. V soboto in v ponedeljek zborujejo razni odseki.

Najnovejši odlok deželnega šolskega sveta.

Deželni šolski svet je vsem Ljubljanskim šolskim ravnateljstvom poslal svoj odlok od 12. julija 1884, v katerem najpred omenja, da se je po sklepu Ljubljanskega mestnega zastopa v pretečenem letu vpeljala slovenščina kot učni jezik v Ljubljanske ljudske šole; potem pa naznanja, da ta sklep v prihodnjem začetem šolskem letu nima več veljave ter zapoveduje, da se ima vse Ljubljansko ljudsko učiteljstvo v prihodnje ravnati po postavnem načrtu od 29. oktobra 1878 št. 2067. Slovenščina, ktera je bila po sklepu Ljubljanskega mestnega zastopa in z dovoljenjem kranjskega deželnega šolskega sveta, kot učni jezik za vse predmete vpeljana v vseh razredih ljudske šole, se mora že v pričetem šolskem letu 1884/5 zopet umakniti nemščini, ktera ima biti odslej, začeni v 3. razredu, učni jezik za vse predmete razun kršanskega nauka; slovenščina bi tedaj imela pravico samo pri otrocih 1. in 2. razreda, a pri učencih viših razredov ne več.

Ljubljanskega mestnega zastopa sklep pred dvema letoma je deželni šolski svet potrdil in se je z njegovim dovoljenjem slovenščina vpeljala kot učni jezik za vse predmete v vseh razredih. Sedaj je pa deželni šolski svet svoje lastno delo zopet vničil. Čudno!

Poglejmo ta odlok še od druge strani! Znano je, da je mestni zbor pred kratkim časom protestujoč zoper zidanje nemške šole po hranilnici naznanil, da je pripravljen zidati nemško šolo, ako se bo to zahtevalo vsled resnične potrebe. Ali bi ne bilo kazalo vsaj toliko časa počakati s slovenščino, ktera je bila že vpeljana, da bi se bilo ukazalo magistratu zidati nemško šolo, ako je v istini tako potrebna. Če so morali slovenski otroci toliko časa potrpeti z

nemščino zavoljo nemških otrok, ali ne bi zamogla tudi pešica nemških otrok potrpeti s slovenščino zavoljo slovenskih otrok in to tem bolj, ker je bila tudi še nemščina v svoji pravici. Pred seboj imamo letna poročila Ljubljanskih ljudskih šol; škoda, da nunska šola ne objavlja programov. V pretečenem šolskem letu je bilo

na I. mestni deški šoli	31	nemških,	431	slovenskih
na II. „ „ „	33	„	726	„
na dekliški mestni šoli	25	„	305	„

89 nemških, 1462 slovenskih otrok.

Zaključimo logično! Po odloku deželnega šolskega sveta od 12. julija 1884 se bode moralo zavoljo 89 nemških otrok 1462 otrok slovenskih staršev začeti učiti nemščine že v prvem razredu in začeni od 3. razreda se ubijati z vsemi drugimi predmeti v nemščini. Vprašamo, ali znabiti starši od 89 nemških otrok več davka plačujejo, kakor pa slovenski davkoplačevalci od 1462 slovenskih otrok?

Znano je, da so ti otroci večinoma železniških čuvajev, delavcev ali uradnikov, ki so prišli na Kranjsko kruha iskat. Pravi Nemci, katerih nikakor ne zaničujemo, lahko in tudi večinoma že sedaj pošiljajo svoje otroke ali v vadnico ali pa v druge institute. Zoper nemške šole, ako so v resnici potrebne in jih zahtevajo Nemci, nismo mi nikakor.

Ves slovenski svet je bil hvaležen gosp. prof. Šuklje-ju, ko je stvarno vtemeljeval v mestnem zboru, da ima slovenščina že iz pedagogičnih principov popolno pravico v Ljubljanskih mestnih šolah kot učni jezik v vseh razredih. In ko je bila tudi vlada po šolskem deželnem svetu potrdila, kako rad se je ponašal s koncesijo, ktero je pribojeval slovenskemu narodu in kako velikega pomena da je! In sedaj, g. Šuklje konsekventno molči v svojem listu!

Ako konsekvenco gornjega odloka pomislimo, se nam dozdeva, kakor da bi videli ob veliki reki obilno množico slovenske mladine, ktera bi rada prišla unkraj vode na lepe travnike nabirat si lepo cvetoče, blago vonjavo dajoče, cvetlice, pa ni mostu in ko naredi junaški poskok, se jih mnogo utopi v valovih — nemščine! Mnogo bistrih glav pride iz kmetov v mestne šole in najraje vstopijo v III. razred, v katerem jih pa čaka nemščina, ktere ne more vsakteri v enem letu zmagati. Vojskovati se mladini s pojmom in jezikom ni treba nikjer nikoli na svetu, samo od slovenske zahteva ta sedaj — slovenski deželni šolski svet!

In ali nam ne bodo potem lahko nekega dne iz Dunaja zapovedali in zaukazali, da naj se nemščina, ktero so se učenci nekoliko že v ljudski šoli privadili, vpelje tudi v vseh razredih gimnazije!

Bodimo vendar resno misleči! Spodnja gimnazija je v drugem in tretjem oddelku že večinoma slovenska in ljudske šole naj bodo nemške! Mar ni to goropadna nesmisel?

Ali se ne pravi begati učitelje, kteri so lansko leto začeli s slovenščino v vseh razredih, letos morajo pa seči po nemčurski načrt od leta 1878 in ga bodo morali zopet spremeniti v par letih ko magistrat sozida nemško ljudsko šolo!

Tudi staršem ni ljubo in nekterim naravnost nemogoče, ako imajo več otrok, vsako leto druge knjige kupovati, že kupljene drugo leto zopet zavreči in zopet zavržene kupovati.

Smelo bi se tudi po vsej pravici vparšati, kteri svētiki so prisostvovali dne 12. julija t. l. v šolskem svētu!

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. sept.

Notranje dežele.

Cesar Franc Jožef pripeljal se je danes po slovesno odprti novi železnici preko Arlberga v Predarlško, kjer se bo zvečer v Bregencu pomudil. Iz tega namena opozoril je ondašnji župan someščane na znamenite trenutke, ko bo ljubljani vladar zopet med njimi bival s sledečimi besedami: „Tri leta je, od kar smo vriskajoč pozdravljali Nj. Veličanstvo presvitlega cesarja med nami bivajočega. Sedaj On zopet pride. K izrazom neomahljive vdanosti in zvestobe pridružiti mu imamo danes še dokaz neskončne hvaležnosti zaradi velikanske sedaj dovršene zgradbe železnice, ki bo celi državi na slavo in korist. Ta železnica združila nas bo še le prav z osrčjem države, od ktere smo bili do sedaj popolnoma ločeni.“ Iz tega namena se bode danes zvečer Bregenc, Bodensko jezero in bližnje gorovje čarobno razsvetlilo. Po hišah se bodo razobesile

tudi zastave; kratko, Bregene se bode priljubljenemu vladarju pokazal v svatovski opravi, kakor pred tremi leti.

Dvorna straža na Dunaji uvrstila se bo na cesarski ukaz med cesarske garde (straže) pod naslovom „Telesne straže peš-kompanija“.

V **českem deželnem zboru** na 18. t. m. stavil je dr. Mattuš s 74 tovariši interpelacijo na c. kr. vlado, če ji je kaj znano, kako v Liberci ondašnji Nemci nasproti Čehom postopajo in kaj misli vlada ondašnjim Čehom za varstvo ukreniti. Stvar je pa sama na sebi taka-le: V Liberci in Trutnovem živi mnogo Čehov, ki se deloma ondi z obrtnijo deloma pa z rokodelstvom pečajo. Nemci so se že davno namenili otroke teh rodovin ponemčiti. Ker je pa v Avstriji za vsako narodnost član XIX. osnovnih postav veljaven, osnovali so si v omenjenih dveh mestih živeči Čehi ondi svoje narodne šole za svoje otroke, kjer bi se taisti v materinščini poučevali in bi se tako svoji narodnosti ohranili. Ko so v Liberci Čehi tisto svojo narodno šolo slovesno blagoslovili, jelo se je razburjeno nemško prebivalstvo proti njim skupiniti, ter so jim žugali in jih preganjali. Mnogo so jih tudi s kamenjem in palicami napadli. Taki so Nemci! Tudi po časnikih pričela se je proti Čehom v Liberci in Trutnovem živečim silna agitacija, da take nismo še čitali. Hočejo jih na vsak način iz omenjenih krajev pregnati. Vzrok temu preganjanju je neka prošnja za vstanovitev česke šole v Trutnovem in so Nemci vsakega Čeha, kdor bi tisto prošnjo podpisal, sklenili do smrti preganjati tako dolgo, da bo kopita pobral in odšel. Trutnovski občinski zastop sklenil je v svoji seji na 17. septembra na vse fabrikante napraviti prošnjo, da naj vse tiste česke delavce nemudoma iz službe spodé, ki so prošnjo za česko šolo podpisali. Fabrikantje se morajo med saboj zavezati, da ne bo nobeden takega spodenega delavca v službo sprejel, za nobeno ceno in tudi ne, ko bi mu zastopj delal.

To pa ni še zadosti. Tudi na železnico skušali so vplivati Trutnovski Abderiti in so sklenili na upravni svet severo-zapadne železnice prošnjo uložiti, da naj se českim služabnikom in uradnikom prepové vdeležitev pri českih agitacijah. Tisti nemški gospodje v Trutnovem pa, ki imajo svoje prostore na Čehi zakupljene, prosijo se, da taiste vsakemu pri prvi priložnosti odpovedó, o katerem bi zvedeli, da se je agitacije vdeležil, t. j. da je prošnjo podpisal. Vse to na nič drugega ne kaže, kakor na to, da hočejo z vso silo Čehi iz svojih nemških okrajev iztirati. Kaj bi le česki Nemci na to rekli, ko bi Čehi kaj takega po českih okrajih začeli? Hej to bi bil krik in vik, in vendar bi to ne bilo nič drugega nego: „zob za zob, oko za oko!“

Vnanje države.

Shod treh cesarjev je že minul, časniki so pa še vedno polni in čuda bi bilo, ako bi bilo drugače. Saj je to dogodek, kakoršnih je malo v svetovni zgodovini; dogodek, ki je svetovni mir vtrdil zopet za več časa; dogodek, na kterega Evropa z zadučenjem in zavistjo gleda. Občudujejo in po svoji popolni vrednosti ga ocenjujejo avstrijski in rusko-poljski časniki, kterim je v resnici na tem ležeče, da se mir ohrani. Glavni časniki nemške države se nekako nočejo prav izraziti, kakor bi se bali s svojim mnenjem med svet in čakajo, kaj bodo drugi rekli. Angleži se iz same zavistljivosti iz Francozov norčujejo, češ, da je njihova slava pri kraji. Jako premeteno kaže „Times“ na tiste čase, v kterih je Francozi povsod prvo besedo imela. Bili so časi, pravi „Times“, ko se brez francoske države pod Napoleoni ni prav nič v evropskem državem življenju zgodilo. Sedaj se pa za ravno tisto Francozsko, ktera še vedno lahko več vojakov na bojišče postavi, kakor pa Avstrija in Nemška, ostale tri velevlasti še ne zmenijo ne, temveč kar med seboj sklenejo, kar in kakor se jim ljubi. Vzrok temu je vseskozi napačna politika francoskih mož, ki so sedaj ondi na krmilu, kar se tudi iz vsega postopanja v njihovi tako zvani kolonijalni politiki v Tonkinu in na Madagaskarji vidi. Da tako in enako le slepa zavist pisati zamore, je jasno, ko beli dan. Laške novine junaško prezirajo, da se kralj Humbert ni povabil na shod in so tudi tega mnenja, da je shod v prvi vrsti veljal vtrjenji miru in družbinskega reda. Francozka se deloma iz Bismarka norčujejo, češ, da je šel za svoje prejšnje politične hudobije, posebno pa za one, kar jih je na Berolinskem kongresu nad Rusijo doprinesel, ki ji ni pustil Balkana po svoji volji deliti, — v Skiernievce na božjo pot in pokoro delat, deloma pa francoski listi tudi priznavajo, da je bil glavni namen vtrjenje miru v Evropi.

Poljski časniki so v tem edini, da je carov prihod povsod vtis napravil, kakoršnega se tudi najboljši optimisti niso nadjali. To se vé, da pa ni vseč tistim, ki so Poljakom sovražni. Tista gospoda (ruske rodovine je), bila bi jako rada o času cesarjevega bivanja v Varšavi napravila kako demonstracijo Poljakom sovražno; toda spodletela ji je popolno. Posebno jih pa jezi, da se je car sploh toliko s Poljaki pečal, da je pri Poljakihi stanoval, da si je Poljake za služabnike zbiral itd. To postopanje jih je tako iznenadilo, da je nek višji ruski birokrat vskliknil: „V času živimo, v kterem sami sebe nič več ne poznamo“. Posebno čast namenila je carica

grofu Zamoyskemu hoteč ž njim na dvornem plesu četvorko plesati; po zmoti plesala jo je pa s knezom Dolgorukim, ker je neki grofu podoben, kakor krajcar krajcarju, kar je pa carica še le pozneje zvedela, ko se je bila pomota že zgodila.

Veliko in debelo laž prinesel je „Wr. Tagbl.“ (židovski list) iz Varšava, ktera nima drugega namena, kakor poljske katoličane pred svetom ob dobro ime pripraviti. „T.“ pravi namreč, da so med poljsko duhovščino prišli na sled veliki zaroti, vsled ktere se je več duhovnov poslalo v prognanstvo. V katoliški cerkvi Varšavski so pa menda proklamacije delili, ki so bile v poljščini tiskane in so narod na upor klicale. Namen takih čenč je preočiten in posebno pa že tadaj, ko ga židovsk list prinese.

Ruskemu caru napovedali so nihilisti smrt, ako ne izpolni zahtevanj ruskega naroda, ktere je „izvrševalni odbor“ od njega zahteval. Pismo, v kterem mu to naznanjajo, dobil je v Varšavo po pošti pod naslovom grofa Tolstoja. Ondi stoji pisano, da tako dolgo, dokler bo car na poljski zemlji se mu ni ničesar bati iz usmiljenja, kterega imajo nihilisti do stiskanih Poljakov, in so nihilisti dan njegovega umora za nekaj časa preložili, kteremu pa car ne bo odšel, ako ne bo kmalo zahtev dopolnil. Grof Tolstoj je pismo, ki je bilo tiskano, takoj generalu Broku izročil, ki je pri orožnikih za načelnika, in ta je dal h krati vse tiskarne preiskati, da bi bil morda po sličnosti črk na kak sled prišel. Preiskava, pravijo, je bila brez vspeha.

Velik Rimski državnik in govornik Ciceron rekel je, da na celem svetu ni postave, ki bi bila vsem vseč, temveč mora postavodajalec zadovoljen biti, če je taista večini povoljna in pa v svojih poglavitnih potezah splošno koristna. Na nekaj enacega opriral se je tudi **Leopold II. kralj Belgije**, ko je potrdil novo katoliško šolsko postavo, ktero mu je sedanja vlada predložila. Rekel je: „Volja večine kraljestva mi je sveta in vdati se ji moram, ker hočem svoji prisegi zvest ostati; tudi bom gledal, da bo vlada vedno na trdnem stališči; na ta način služil bom kraljestvu in prostosti mojega naroda“. Liberalci so sicer na ves glas zagнали krik o nazadnjaštvu, mislimo pa, da se ne bo nihče zanj kaj prida zmenil. Katoliška stranka v Belgiji stoji čisto na ustavnem stališči in ji je mogogo več napredek, kakor pa nazadnjaštvo pri srci. Če pa morda framasoni zopetno ustanovo poslaništva pri sv. očetu za nazadnjaštvo smatrajo, slobodno jim! Tudi francoska republika, ki je liberalna kakor le more biti, vstanovila je zopet pri sv. stolu državno poslaništvo in vendar še nismo nobenega liberalca čuli, da bi bil rekel: Francozje so se nazadnjaštvu vdali! Kar je toraj za jednega prav, mora dosledno tudi za drugega biti; ako so si sploh vzroki shčeni, si morajo tudi učinki enaki biti.

Angleži vedno in povsod le na svoj žep mislijo; v tej stroki ga ni naroda, ki bi jih prekosil in se tako dolgo za vse drugo ne zmenijo, dokler njihovim vrečam ne žuga polom! Ves čas, od kar se Francozi s Kitajci pulijo, niso zinili ne bev ne mev; ko so Francozi razsipali kitajsko orožnico v Fučevu, so Angleži mirno gledali od ene strani, od druge so pa taisti čas porabili za tihotapstvo orožja, s kterim so Kitajce že dolgo časa pridno zakladali. Toda vsaka pesem se le nekaj časa poje in tudi Angležem je pošla sebična potrpežljivost. Kitajci namreč nameravajo Shangajsko lukko s torpedi zapreti in tako vso narodno trgovino na en hip vničiti. Shangaj je namreč na skrajnem iztoku (v kitajskem vodovji) najpomembnejše pristanišče za mednarodno trgovino, v kterem se največ angleških in severo-amerikanskih ladij ziblje. Francoskih je ondi silno malo. Ako bi Kitajci toraj res Shangaj zaprli, zadali bi angleški trgovini toliko zausnico, da jo Angleži že naprej čutijo in so vsled tega že velik krik zagnali čez Francoze in Kitajce, da se to ne sme zgoditi in od Francozov zahtevajo pismo, v kterem bi se zavezali, da Shangaja ne mislijo enako pozdraviti, kakor so pozdravljali Fučev. Na tej podlagi bi Angleži potem lahko Kitajce prisilili, da jim pusté Shangajsko uko odprto. Se jim bode li posrečilo? Mogoče, pa za sedaj še neverjetno.

Izvirni dopisi.

Iz Trate nad Loko, 18. septembra. (Šola.) Pred tremi leti še nismo imeli šolskega poslopja. Najemati je bilo treba šolsko sobo v privatni hiši in tudi učitelj ni lahko za-se primerne stanovanja dobil. Sprevideli so možje pozneje vendar enkrat, da bi se temu lahko opomoglo, ako se napravi posebej hiša za šolo. Pa, mesto da bi bili kje na lepem kraju primeren prostor odbrali ter postavili hišo, ki naj bi se med drugimi odlikovala; kupili so staro poslopje, ktero so mislili v šolo predelati. Pa dobili so še do časa migljaj „od zgoraj“, da ne kaže te hiše popravljati. Prodali so tedaj to hišo, pa žalibog v zgubo. Toda hotli so naši „možje“ *) po vsi

*) „Možje“, toliko ket občinski odborniki, n. pr. za „moža“ so ga postavili.

sili imeti šolo na prostoru, kjer je že kako poslopje stalo. Kupili so drago hišo tik prve, ki je bila tudi na prodaj. Ker je pa ta bila premajhna, treba jo je bilo podreti. No, naj bi to že bilo, saj podiranje tako ni veliko veljalo, ker to so ljudje vse na tlaki naredili.

In kako se je pa potem delalo! Kmetje so na ukaz na tlaki, tedaj zastopj, kamenje in pesek navaževali. Kar je bilo treba lesa, so ga tudi morali zastopj dati in pripeljati. Kolikor dolgo so delali, morali so vsaki dan 4 možje pomagati pri delu tudi kot tlačani.

Plačevali so tedaj le zidarje, tesarje, kovača in mizarja. In še vse eno naša dvorazrednica okoli 8000 gold. veljá! Vsem faranom se čudno zdi, kako so zamogli toliko izdati. Do sedaj smo imeli le enega učitelja. Zdaj pa, ko so vse dodelali, bili ste dve učiteljski službi za na Trato razpisani. Bog daj, da bi toliko truda ne bilo zastopj in da bi šolska mladina vrlo napredovala v znanji in pobožnosti.

Iz Celovca, 19. sept. (Čehi in Slovenci.) Čedalje bolj se nam Slovincem vriva prepričanje, da od nemških večin na Štajarskem in Koroškem nimamo nič pričakovati. Mi imamo veliko več vzroka, zahtevati ločitev, nego nemški Pemci. Vkljub temu pa je Graška „Tagespost“ tako predrzna, da razkrojitev Česke popolnoma odobrava, med tem ko o razkrojitvi Štajarske nič „slišati“ noče in jo označuje kot „deželno izdajstvo“. Ravno isto, kar gledé Česke odobrava, imenuje doma izdajalstvo. Kje so se vendar ti ljudje „logike“ učili? Kar je enemu prav, mora drugemu v enakih razmerah tudi prav biti.

Po drugi strani pa je tudi česka politika slovenski ravno nasprotna, in vprašanje je, če bodo Slovenci še dolgo zamogli ostati zavezniki Čehov. Čehi imajo na Českem večino, zato nočejo nič slišati o kaki razdelitvi. Razumljivo mi je, da branijo zgodovinsko celokupnost českega kraljestva, jo pač morajo braniti; a pretirano se mi zdi, da se vpirajo celó predlogu, naj bi se sodnijski in politični okraji ločili po narodnostih. Vsaj „Politika“ se ne strinja s tem predlogom.

Mi koroški Slovenci moramo pa srčno želeti, naj bi se sodnije ločile po narodnosti, in to bi bilo pri nas prav lahko izpeljivo, in gotovo tudi za vladno uradovanje lažje in stroški manjši. Južni del sodnije v Št. Pavlu bi se priklopil novi sodniji, ktera bi se napravila v Spodnjem Dravbregu, kamor bi tudi prevelika Pliberška sodnija oddala nekaj občin. Nemška občina Puštrica bi se ločila od Velikovške sodnije in priklopila Volšberški. Zato pa bi se Velikovški sodniji pridružila Št. Lipška fara, ki spada zdaj pod nemško sodnijo v Svincu (Eberstein). V veliki Celovski sodniji je na severu nekaj nemških vasi. Te bi se naj pridružile nemškim sodnijam v Št. Vidu in Trgu, tako bi v Celovski sodniji ostali skoraj sami Slovenci. Od Beljaške sodnije naj se odtrgajo občine Vernberk, Zila in Bekštanj, ter naj se združijo s sodnijo v Rožaku. Sodnija v Šmohoru pa naj se razcepi na dvoje, zapadna, nemška polovica naj se združi s sodnijo v Kočanah (Kötschach); izhodna, slovenska polovica pa s sodnijo v Podkloštru.

Tako bi se naredilo deset slovenskih sodnij (Dolnji Dravbreg, Pliberk, Kopa, Doberla vas, Velikovec, Celovec, Borovlje, Rožak, Podklošter in Trbiž), za ktere bi zadostovalo eno samo okrajno glavarstvo s sedežem v Celovci. V tem slovenskem glavarstvu bi ostali samo štirje nemški otoki, namreč mesto Celovec, občina Trbiž, občina Naberjet (Malborget in občina Pontabel). Za vseh deset sodnij bi se napravila posebna okrožna sodnija (Kreisgericht), sestavljena iz samih slovenskih uradnikov, tako da bi zamogla uradovati slovenski.

Kar se pa slovenskih Štajarcev tiče, je moja misel taka, da se s tem vladi niso nič prikupili, ker so opustili terjatev po slovenski namestniji v Mariboru. Bolj ko so v svojih terjatvah pohlevni, bolj jih vlada prezira. Če bodo svoj narodni program tako dolgo strigili, da bo vladi po volji, potem za Slovence nazadnje ne bo nič ostalo.

Domače novice.

(Slovensko gledišče.) Danes in jutri pela se bo po dolgem odmoru prva slovenska izvirna opera „Jamska Ivanka“, kakor smo že včeraj obsirneje poročali. Za danes nam je le še toliko pridati, da se

p. n. občinstvo obilno tega krasnega M. Vilharjevega umotvora vdeleži; ter naj ga nekoliko povišane vstopnine nikari ne strašijo. Saj veste kaj pravi Čeh: „Za malo peniz, malo muzike“. Vsaka izborna reč je svojih novcev vredna. Parter in lože so po 60 kr., fotelji v parterji po 1 gold., sedeži po 80 kr., sedeži na galeriji po 60 kr., galerija 20 kr., garnizonski in dijaški bilet 40 kr. Kasa odpre se vselej ob 1/2 7 uri, opera začne se točno ob 7. uri.

(V tem porotnem zasedanju) pridejo še sledeče porotne obravnave na vrsto: Na 20. sept. Marjana Rojina zaradi hudodelstva požiganja; na 22. Henrik Hayne izneverjenje in Gregor Jeras, hudo telesno poškodovanje; na 23. France Pavlin, Anton Logar in Janez Petrovič ponarejevanje denarja; na 24. Gregor Zima uboj in hudo telesno poškodovanje; na 25. Janez Stenovic hudo telesno poškodovanje in Jakob Selan zaradi enakoga hudodelstva.

(Godba v Zvezdi) bo jutri opoldne pri lepem vremenu. Svirala bode 1. Koračnica. 2. „Blumenkönigin“, ouverture Conradijeva. 3. „Die Rosen aus dem Süden“, valček Straussov. 4. Arija iz „Don Sebastiano“, Donizettijeva. 5. „Von der Börse“, polka franč. Straussova. 6. „Die lustige Kegelpartie“, polka brza Tišlerjeva.

(Pregledni ali kontrolni shod) rezervistov bo na 11. oktobra ob 9. uri zjutraj v Št. Peterski kasarni. Glavni kontrolni shod bo pa 2. novembra.

(Kmetijska razstava v Krškem) bode od 28. septembra do 3. oktobra t. l. v tamošnji šoli. Odprta bode vsak dan od 9.—12. ure popoldne in 3.—6. ure popoldne. Spored je sledeči: V nedeljo, 28. sept., ob 9. uri sv. maša, ob 10. uri otvorjenje, ob 3. uri govor kmetijskega učitelja g. G. Pirca v šoli, ob 4. uri tombola pred šolo. Karte po 10 kr. se kupijo v šoli. Dobitki, 100 gl. vredni, so kmetijske stvari. V sredo, 1. oktobra, razstava goveje živine. V četrtek, 2. oktobra, razstava konj. V petek, 3. oktobra, (dopoludne): Delitev daril za kmetijske pridelke. Vstopnina 10 kr.

Razstavni odbor.

(„Ne v Ameriko!“) imenuje se povest gospod Alešovca. Ne v Ameriko! bodi pa tudi za svarilen izgled žalostna povest, katero bi Blaže Varl iz Brezja v Radovljiškem okraju doma, iz svojega življenja vsakemu lahko povedal, kogar se nesrečna misel poprime, da bi še v Ameriko silil. Kakor „Laib. Ztg.“ poroča, prodal je Blaže Varel letos okoli sv. Jakopa vse svoje premoženje in se je s svojo ženo in šest tednov starim otrokom ravno na sv. Jakopa dan na daljno in silno težavno pot v Ameriko podal. Denarja je imel na okroglo 2000 goldinarjev. Tjekaj dospevši mislil se je naseliti v Minesoti pri sv. Ani, kar nevarno zbolil in čuti, kako ga moči zapuščajo. Ondi so mu tudi že povedali, da v Ameriki le tisti še kaj opravi, ki vse svoje dušne in telesne moči v delo obrne, Varla so pa poslednje od dne do dne bolj zapuščale.

Žena njegova silno nevarnost sprevidevši ga z veliko težavo na to pripravi, da se nazaj v Evropo v svoj prejšnji rojstni kraj povrne. Ni še dolgo tega, ko so se zopet vsi trije v Lesce pripeljali. Nesreča pomilovanja vrednega človeka je tem večja, ker je poleg tega, da je večino svojega premoženja z brezuspešnim popotovanjem zapravil, sedaj tudi še nagajanju svojih sosedov na razpolaganje. Vse to ga je tako prevzelo, da se boje zanj, da bi se mu ne zmešalo. Kot zbežan tava sedaj Varl brez miru okoli in so ga ravno predvčerajšnjem orožniki na nekem pašniku pod skalo ležečega našli in domov pripeljali. Menda se mu je že zmešalo.

(Slavnost v Gorici) o priliki blagoslovljenja zastave podpornega društva je prepovedana, kakor smo že poročali. Proti tej prepovedi vložilo je predsedništvo podpornega društva na višje mesto ugovor; vrh tega sta se pa še dva odlična Goriška rodoljuba (gg. Povše in dr. Nikolaj Tonkli) sama v Trst podala do c. kr. namestnika, da bi se slavnost blagoslovljenja dovolila, pa menda ne bo nič. Vsaj tako dolgo, dokler se kaj o koleri sliši, se ni nadjati dovoljenja.

(Goriški učitelji) imeli bodo letos tri dni trajajočo deželno učiteljsko konferenco, s katero se bode združila tudi razstava učil. Trajala bode od 25. do 28. t. m.

Telegrami.

Inomost, 20. sept. Cesar je pri včerajšnji slavnosti, ko se je umetalni ogenj prižigal,

dal oba župana pred se poklicati, kakor tudi načelnika „Liedertafel“ in se je vsem trem jako ginjen zahvalil.

Imst, 20. sept. Ob splošnem navdušenju odpeljal se je ob osmih zjutraj otvorilni vlak iz Inomosta po Arlski železnici s cesarjem, nadvojvodo Rainerjem, ministri in povabljenimi. Vse postaje so okrašene, povsod kličejo se cesarju stoterni „hoch“, povsod svira se cesarska pesem in povsod, koder železna cesta pelje, streljajo.

Zagreb, 19. sept. Vladna stranka ima vseh skupaj 69 sedežev; vrh tega ima štiri poslance na svoji strani, ki so do sedaj še k nobeni stranki niso prištevali. Miškatovič je tudi že zopet voljen. Volitev ministra Bedekovića je zagotovljena.

Dunaj, 20. sept. Posebna izdaja političnih listov javlja, da je bil anarhist Kammerer zjutraj obešen vsled vojaške obsodbe od 15. septembra. Uradna objava po njegovi smrti našteva vsa hudodelstva, ktere je Kammerer deloma sam, deloma v zvezi s Stellmacherjem doprinesel. Kammerer ni le samo vsega obstal, česar so ga dolžili, temveč je tudi še mnogo razodel o svoji stranki in o njeni osnovi, ter je rekel, da bi se bil še nadalje vdeleževal hudodelstev.

Rim, 19. sept. Ex-jezuit P. Curci je o svojih spisih po katoliških časnikih vse preklicical, kar je papež v taistih proti veri, npravnosti in disciplini spotikljivega našel.

Napolj, 19. sept. V poslednjih 24 urah do danes 4 popoldne 364 bolnih in 210 mrličev za kolero.

Tujci.

18. sept.

Pri **Maličih**: Karl Schweitzer, fabrikant, s soprogo, z Dunaja. — Kralowsky, trgovec, z Dunaja. — Jurij Boezio, fabrikant, iz Sorrenta. — Müller, fabrikant, iz Heilbrona. — Globočnik, iz Železnikov.

Pri **Stonu**: Janez Lorene, e. k. stotnik, z Dunaja. — Julij Rapoeh, odvetnik, iz Vel. Kaniže. — Hermann Stern, zasebnik, iz Gorice. — Benno Milenkovič, dijak, iz Gorice. — H. Pekarek, gojzdar, s sinom, iz Rudolfovega. — Josip Boneelj, trgovec, iz Železnikov. — Frane Morseher, okr. zdravnik, iz Zagorja.

Pri **Tavčarji**: Pavel pl. Hofenau, e. k. vojaški nadintendant, iz Gradea. — Vitez Tukovič, zasebnik, z Dunaja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Peter Sanini, trgovec, iz Vidma.

Umrlj so:

18. sept. Marija Kušar, hišnega posestnika žena, 46 let, Kolodvorske ulice št. 33, udotrp.

V bolnišnici:

18. sept. Janez Arhar, gostač, 52 let, vsled edema v možganih.

Eksekutivne dražbe.

24. sept. 1. e. džb. pos. Damijan Kovačič iz Hrastja pri Šmarji. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Frančiška Sopotnik 2290 gl. Brdo. — Relicijacija pos. Ignacij Zupan, iz Dol. Litija. — 1. e. džb. Matej Železnikar iz Iške vasi, 1730 gl. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Gustav Dular iz Žalostne gore, 1230 gl. Mokronog. — Prostovoljna zemljišč. dražba kmetskega zemljišča vložek št. 132, davk. Mokronoške v Matenji vasi, — sodno cenjeno na 2237 gl. Mokronog. — 3. e. džb. pos. Janez Kuhar iz Stajanskega Vrha. Kostonjeveca.

25. sept. 1. e. džb. pos. Janez Slak iz Pophovca, 1798 gl. Rudolfovo. — 3. e. džb. pos. Frane Goričar iz Družanske vasi. Rudolfovo.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. septembra.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 75 kr.
Sreberna „	81 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 „ 85 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	852 „ — „
Kreditne akcije	295 „ 90 „
London	121 „ 70 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 78 „
Francoški napoleond.	9 „ 68 „
Nemške marke	59 „ 65 „

Potovalnega zastopnika

za jako ugodnih pogojev sprejme
glavni zastop banke „Slavije“
v Ljubljani.

(2)

V W. Blanke-jevi tiskarni v Ptuj
je ravno izišla nova knjiga:

Sv. Frančišk,

vtemeljitelj III. spokornega reda.

Molitvenik zlasti za tretjerednike, pa tudi za druge verne kristjane.

Drugi popravljen in pomnožen natis, z pridavkom: Za leto 1884 izdani razglasi sv. Očeta Leona XIII. zadevajoči III. red; so-stavil

Fr. S. Bezjak,

župnik pri sv. Marku niže Ptuj.

Cena: nevezan 30 kr., v pol usnji 60 kr., v usnji 90 kr., z zlato obrezo 1 gl. 50 kr. Za dopošiljatev po pošti pridene se znesek od 10 kr. (1)

Kupujem in plačujem po najvišji ceni **krompir, fižol, vsake vrste želišča, kakor orehovo perje in luščine, norice, češminovo lubje, od korenin in od palic i. t. d., ježice, suh želod, žir ali bukvice.** (3)

Josip Levec,

trgovec na Sv. Petra predmestji pri mesarskem mostu.

Vsakovrstne tinte,

kot: pisalno črno, t. j. alicarinsko, šiškovo, cesarsko, šolsko, dvoodtisno; pisalno barvano, v vseh navadnih barvah; risarsko, t. j. tekoči karmin, zlato in srebrno tinto; za perilo; šaljivo tinto, ki za nekaj tednov mine; skrivnostno, stopisno ali hektografično tinto in tvarino; stopisce ali hektografe; tekoče pečatne barve vsake vrste — izdeluje

J. Lampe v Kranji.

Steklenice imajo lične slovenske in nemške napise, ki bodo slovenskemu občinstvu gotovo jako vstrezali.

Cenovnik na zahtevanje zastoj in franko. Prodajalec na drobno dobe znaten rabat. Vsak si lahko naredi brez priprave: 1 liter dobre črne tinte za 25 kr.; 1/2 litra za 15 kr.; 1/10—1/2 litra barvene tinte za 15 kr. poslanih v markah — iz prahu, ktere ga pošljem franko za vzgled.

Dobivale se bodo v mnogih prodajalnicah, tudi v Katoliški Bukvarni. (1)

49 komadov za samo 7 gold. 60 kr.

Žlice, noži in vilice

iz

Britanije-srebra

s fabričkim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, katero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, katero je skoraj toliko vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svoje ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno kline,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko, (2)
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 6 tās lepo cizeliranih,
- 1 cedilec za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 60 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvezem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu všeč ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zalogo, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v okrajnih mestih po 15 kr.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.